

ISIRI

1363

1st. revision

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۳۶۳

تجدید نظر اول

منسوجات - روتختی و رو بالشی -
ویژگی‌ها

**Textiles- Bedspread and pillowcase -
Specifications**

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

تهران - خیابان ولیعصر، ضلع جنوبی میدان ونک، پلاک ۱۲۹۴، صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹

تلفن : ۸۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار : ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج - شهر صنعتی، صندوق پستی ۱۶۳-۳۱۵۸۵

تلفن : ۸-۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶۱)

دورنگار : ۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶۱)

پیام نگار : standard@isiri.org.ir

وبگاه : www.isiri.org

بخش فروش ، تلفن : ۲۸۱۸۹۸۹ (۰۲۶۱) ، دورنگار: ۲۸۱۸۷۸۷ (۰۲۶۱)

بها : ۸۷۵ ریال

Institute of Standards and Industrial Research of IRAN

Central Office : No.1294 Valiaser Ave. Vanak corner, Tehran, Iran

P. O. Box : 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: +98 (21) 88879461-5

Fax: +98 (21) 88887080, 88887103

Headquarters : Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box : 31585-163

Tel: +98 (261) 2806031-8

Fax: +98 (261) 2808114

Email : standard@isiri.org.ir

Website : www.isiri.org

Sales Dep : Tel: +98(261) 2818989, Fax.: +98(261) 2818787

Price : 875 Rls.

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و الزامات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بینالمللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سا زمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست- محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

ایران صنعتی تحقیقات و استاندارد* مؤسسه

1- International organization for Standardization

2- International Electro technical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
« منسوجات - رو تختی و رو بالشی - ویژگی ها »
(تجدید نظر)

رئیس :

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

اطلسی ، شهلا
(لیسانس فیزیک)

دبیر :

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

گرامی ، الهام
(لیسانس مهندسی نساجی)

اعضا : (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

انجمن صنایع نساجی ایران

ابراهیمی ، زهرا
(لیسانس مهندسی نساجی)

شرکت میترا نیک

افخم ، پیمان
(لیسانس مدیریت صنعتی)

موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

حسینی ، مرجان
(لیسانس مهندسی نساجی)

شرکت نیک تکس

صمیمی فر ، مهدی
(لیسانس مهندسی نساجی)

شرکت لایکو

محمود زاده ، ماندانا
(لیسانس شیمی)

پیش گفتار

استاندارد " منسوجات- روتختی و رو بالشی- ویژگی ها " نخستین بار در سال ۱۳۵۶ تدوین شد. این استاندارد بر اساس پیشنهادهای رسیده و بررسی توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و تایید کمیسیونهای مربوط برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در دویست و چهارمین و دویست و چهارمین اجلاس کمیته ملی استاندارد پوشاک و فرآورده های نساجی و الیاف مورخ ۸۶/۱۱/۰۲ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۶۳ : سال ۱۳۵۶ است.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۶۳ : سال ۱۳۵۶، روتختی- ویژگی ها

منسوجات - رو تختی و رو بالشی - ویژگی‌ها

۱ هدف

هدف از تدوین این استاندارد تعیین ویژگی‌ها ، روش آزمون ، بسته بندی و نشانه گذاری انواع رو تختی و رو بالشی می‌باشد .

۲ دامنه کاربرد

۱-۲ این استاندارد برای انواع روتختی و رو بالشی از هر نوع و جنس و با ابعاد مختلف کاربرد دارد . روتختی می‌تواند به صورت یک لایه یا چند لایه ، با آستر و مواد پر کننده ، با ریشه یا بدون ریشه تهیه شود یا به وسیله نوار اطراف آن مغزی شده یا اطراف آن به وسیله پارچه چین داده شود .
یادآوری ۱- روتختی می‌تواند شامل رو بالشی و ملحفه و ... نیز باشد .

۲-۲ این استاندارد برای رو تختی‌ها و روبالشی‌های تکمیل شده و آماده عرضه به بازار کاربرد دارد .

۳ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است . بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود .
در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد ، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست . در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است ، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است .
استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است :

۱-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۷ : سال ۱۳۸۱ ، روش تعیین ثبات رنگ در برابر خشک‌شویی

۲-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۸۹ : سال ۱۳۸۱ ، روش تعیین ثبات رنگ در برابر شستشو

۳-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۴ : سال ۱۳۸۴ ، روش تعیین ثبات رنگ در برابر مالش

۴-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۵ : سال ۱۳۸۱ ، روش تعیین ثبات رنگ در مقابل نور روز

۵-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲۵۰ : سال ۱۳۸۲ ، ثبات رنگ در مقابل فشار داغ (اتو)

۶-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۹۳۳ : سال ۱۳۸۶ ، نشانه گذاری مورد استفاده در برچسب‌های راهنمایی و توضیح دهنده

۷-۳ استاندارد ملی ایران ۹۴۸ : سال ۱۳۸۶ ، شرایط محیطی استاندارد برای آماده سازی و انجام آزمون

۸-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۴۲ : سال ۱۳۸۰ ، روش تعیین تغییر ابعاد پارچه پس از غوطه‌وری در آب سرد

۹-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۴۰۸۴ : سال ۱۳۷۵ ، روش تعیین ثبات رنگ کالاهای نساجی در مقابل نور مصنوعی- (لامپ قوس گزنون)

۱۰-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲-۴۱۳۰ : سال ۱۳۸۱ ، روش تعیین تغییرات سطحی و پرز دهی پارچه بخش دوم- روش آزمون توسط مارتیندل

۱۱-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۵۶۵۳ : سال ۱۳۷۹ ، آماده سازی ، علامت گذاری و اندازه گیری نمونه های پارچه و لباس برای تغییر ابعاد

۱۲-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۲-۷۶۶۳ : سال ۱۳۸۴ ، نساجی- مراقبت حرفه ای ، خشکشویی و تر شویی پارچه و پوشاک- قسمت دوم : تمیز کردن و تکمیل با تترا کلرو اتن

۱۳-۳ استاندارد ملی ایران شماره ۳-۷۶۶۳ : سال ۱۳۸۴ ، نساجی- مراقبت حرفه ای ، خشکشویی و تر شویی پارچه و پوشاک- قسمت سوم : عملیات تمیز کردن و تکمیل با استفاده از حلال های هیدرو کربن- روش آزمون

۴ ویژگی ها

۱-۴ ثبات رنگ

درجه تغییر رنگ و درجه لکه گذاری پارچه روتختی و رو بالشی در برابر عوامل مختلف طبیعی ، مکانیکی و شیمیایی باید مطابق با جدول ۱ باشد .

جدول ۱- ثبات رنگ

ردیف	عوامل مختلف	حداقل درجه تغییر رنگ	حداقل درجه لکه گذاری	شماره استاندارد ملی ایران
۱	نور	۵	-	۲۰۵ و ۴۰۸۴
۲	شستشو	۴	۴	۱۸۹-۱
۳	مالش خشک و مرطوب	-	۴	۲۰۴
۴	فشار اتوی خشک و مرطوب	۴	۴	۲۵۰
۵	خشکشویی	۴	۴	۱۸۷

یادآوری ۱- ثبات رنگ قسمت های تزئینی از جمله گل دوزی ، تکه دوزی ، قلاب دوزی و نوار دوزی در برابر عوامل مختلف باید مطابق با جدول ۱ باشد .

یادآوری ۲- در صورتی که روتختی از چند لایه با جنس های متفاوت تشکیل شده باشد ثبات رنگ هر لایه در برابر عوامل مختلف طبیعی ، مکانیکی و شیمیایی باید مطابق با جدول ۱ باشد .

یادآوری ۳- در صورتی که رو تختی طبق علائم مندرج در برچسب فقط مجاز به خشکشویی باشد ، نیازی به انجام آزمون ثبات رنگ در برابر شستشو نمی باشد .

۲-۴ ابعاد رو تختی

حدود رواداری طول و عرض رو تختی و رو بالشی نسبت به مقدار اظهار شده باید ± 3 درصد باشد (روش آزمون مطابق با بند ۶) .

یادآوری ۱- طول و عرض رو تختی نشان دهنده طول و عرض کامل رو تختی می باشد و شامل چین های اطراف (والان) ، نیز می گردد .

۳-۴ تغییر ابعاد

۱-۳-۴ میزان تغییر ابعاد پس از شستشو در آب باید حداکثر ± 2 درصد باشد (روش آزمون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۴۲ : سال ۱۳۸۰) .

۲-۳-۴ برای روتختی هایی که فقط باید خشکشویی شوند ، تغییر ابعاد در اثر خشکشویی باید حداکثر ۳ درصد باشد (روش آزمون مطابق با بند ۵-۱) .

۴-۴ درجه پرز دهی

حداقل درجه پرز دهی پارچه (بعد از ۲۰۰۰ دور) باید برابر با ۴ باشد (روش آزمون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲-۴۱۳۰ : سال ۱۳۸۱) .

۵-۴ ارزیابی ظاهری پس از عملیات شستشو یا خشکشویی

پس از شستشو یا خشکشویی روتختی (طبق علائم مندرج در برچسب) نباید هیچ گونه تغییر شکل ظاهری یا حرکت و تجمع الیاف ، پارگی نخ دوخت ، بیرون آمدن الیاف و جمع شدگی در آن به وجود آید .

۶-۴ مشخصات فنی برچسب

۱-۶-۴ جنس برچسب

جنس برچسب باید به گونه ای باشد تا در اثر عملیات فیزیکی و شیمیایی (طبق علائم مندرج در برچسب) تغییر شکل ندهد .

۲-۶-۴ ثبات رنگ نوشتار برچسب

آگاهی های برچسب می تواند به صورت بافته شده ، چاپ شده و سایر اشکال ممکن ، با رنگ ثابت و به صورت پاک نشدنی درج گردد .

۵ روش های آزمون

۱-۵ روش اندازه گیری تغییر ابعاد در برابر خشکشویی

۱-۱-۵ آزمون را در شرایط محیطی طبق استاندارد ملی ایران شماره ۹۴۸ : سال ۱۳۸۶ آماده سازی و ابعاد اولیه در جهت طول و عرض آن را طبق استاندارد ملی ایران شماره ۵۶۵۳ : سال ۱۳۷۹ اندازه گیری کنید .

۲-۱-۵ بر اساس روش های بیان شده در استاندارد ملی ایران شماره ۲-۷۶۶۳ : سال ۱۳۸۴ یا استاندارد ملی ایران شماره ۳-۷۶۶۳ : سال ۱۳۸۴ خشکشویی آزمون را انجام دهید .

۳-۱-۵ پس از خشکشویی ، آماده سازی و اندازه گیری آزمونه ها ، محاسبه تغییر ابعاد آزمونه ها طبق استاندارد ملی ایران شماره ۵۶۵۳ : سال ۱۳۷۰ انجام شود .

۲-۵ اندازه گیری طول و عرض رو تختی

۱-۲-۵ وسایل

۱-۱-۲-۵ میز

میز به طول حداقل ۲۹۰ سانتی متر و عرض حداقل ۹۰ سانتی متر . که دستگاه کشش در وسط آن نصب شده است می باشد . دستگاه یا وسیله کشش شامل یک میله محکم به طول میز است که با دو گیره قابل تنظیم روی آن نصب شده است ، یکی از گیره ها در امتداد میله با پیچ نگهدارنده محکم شده است و دیگری از طریق دو عدد پولی با اصطکاک کم و سیم و یا نخ محکم که یک وزنه یک کیلویی به آن آویزان شده کشیده می شود . عرض شاسی که گیره ها روی آن سوار هستند ۸ سانتی متر می باشد . میله با دو پایه ثابت در هر انتها به میز محکم شده است (طبق شکل ۱) .

۲-۱-۲-۵ متر فلزی

با دقت ۱ میلی متر .

۲-۲-۵ روش انجام آزمون

۱-۲-۲-۵ روتختی را روی میز پهن کرده به طوری که یک لبه آن حدود ۱۰ سانتی متر (فاصله عمودی) از پایه ثابت A فاصله داشته باشد (طبق شکل ۱) و لبه دیگر موازی با میله باشد .

۲-۲-۲-۵ گیره X را طوری حرکت دهید که با لبه دیگر روتختی در یک راستا باشند (طبق شکل ۱) ، سپس پیچ آن را محکم کنید ، لبه روتختی را به گیره X رسانده و قسمت های کوچکی از پارچه روتختی را داخل گیره قرار دهید .

۳-۲-۲-۵ گیره Y را طبق شکل ۱ به لبه مقابل وصل کنید به طوری که قسمت های کوچکی از پارچه روتختی داخل گیره قرار گیرد .

۴-۲-۲-۵ به آرامی وزنه یک کیلویی را رها کرده و بگذارید روتختی کاملاً کشیده شود . اگر گیره Y بعد از رها شدن وزنه کمتر از ۱ سانتی متر از پایه ثابت A فاصله داشته باشد گیره X را به پایه ثابت B نزدیک کنید .

۳-۲-۵ اندازه گیری عرض

عرض روتختی باید در سه نقطه با فاصله تقریباً مساوی در امتداد روتختی اندازه گیری گردد . اندازه گیری باید با ۱۵ سانتی متر فاصله از گوشه ها انجام گیرد . عرض روتختی را ، بعد از کشش اعمال شده مطابق بند ۴-۲-۵ با یک متر فلزی بر حسب سانتی متر در امتداد میله اندازه گیری نمایید . این اندازه ها شامل پارچه ای که به وسیله گیره گرفته می شود نیز می باشد .

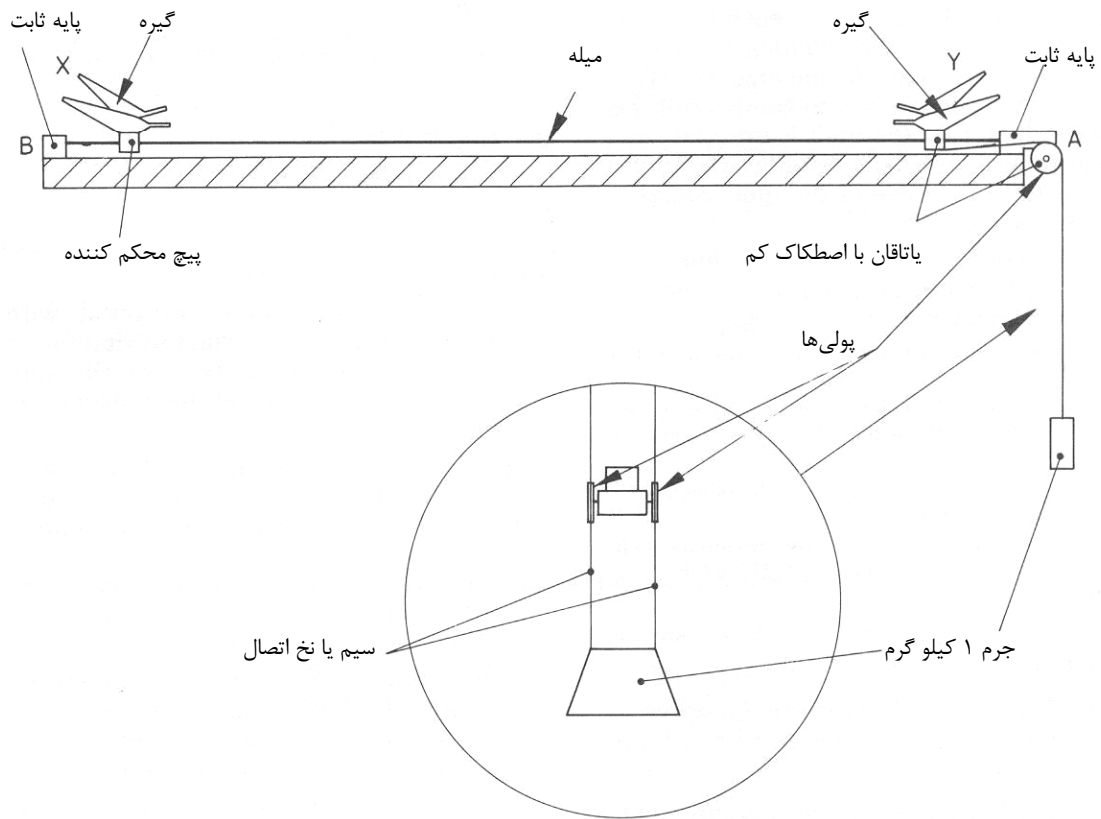
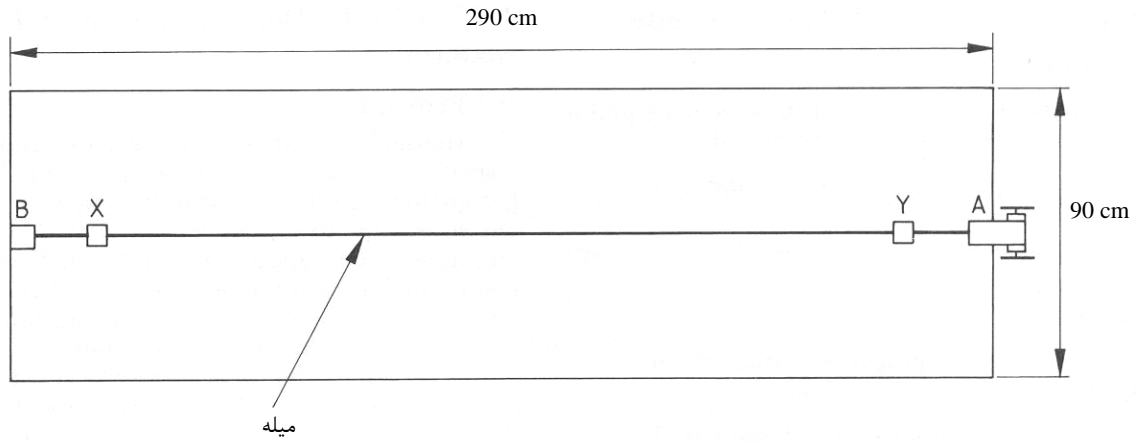
۴-۲-۵ اندازه گیری طول

طول روتختی را مشابه با عرض آن مطابق با بند ۳-۵ اندازه گیری کنید .

۵-۲-۵ روش محاسبه

میانگین طول و عرض رو تختی را با تقریب یک سانتی متر محاسبه کنید .

تمام ابعاد بر حسب سانتی متر است

شکل ۱- دستگاه اندازه گیری ابعاد رو تختی

۶ عیوب غیر مجاز

رو تختی باید عاری از عیوب به شرح زیر باشد :

- ۱-۶ نا یکنواختی در چین‌ها ، در روتختی‌های چین دار ؛
- ۲-۶ پارگی در درزها ؛
- ۳-۶ جمع شدگی در درزها ؛
- ۴-۶ باقی مانده نخ اضافی بر روی رو تختی و رو بالشی ؛
- ۵-۶ هر گونه لکه و آلودگی ؛
- ۶-۶ چین خوردگی در محل دوخت آستر به پارچه رو تختی و رو بالشی ؛
- ۷-۶ نامنظم بودن دوخت ؛
- ۸-۶ عیوب بافت و نا یکنواختی در رنگ .

۷ بسته بندی

رو تختی و رو بالشی باید به گونه‌ای بسته بندی گردد که از هر گونه صدمه‌ای محفوظ باشد .

۸ نشانه گذاری

۱-۸ نشانه گذاری روی رو تختی و رو بالشی

برچسب رو تختی و رو بالشی باید نرم و قابل انعطاف بوده و به صورت دائمی در حاشیه پشت رو تختی و رو بالشی دوخته شود .

اطلاعات زیر باید به طور خوانا برای مصارف داخلی به زبان فارسی و برای صادرات و واردات به زبان مورد توافق خریدار و فروشنده روی برچسب قید گردد :

- ۱-۱-۸ جنس هر لایه به تفکیک ؛
- ۲-۱-۸ جنس مواد پر کننده ؛
- ۳-۱-۸ نام و نشان واحد تولیدی ؛
- ۴-۱-۸ علائم نگهداری و شستشو (طبق استاندارد ملی ایران شماره ۹۳۳ : سال ۱۳۸۰) ؛
- ۵-۱-۸ سایر نشانه‌های اضافی مورد نیاز .

۲-۸ نشانه گذاری روی بسته

اطلاعات زیر باید به طور خوانا برای مصارف داخلی به زبان فارسی و برای صادرات و واردات به زبان مورد توافق خریدار و فروشنده روی برچسب قید گردد :

- ۱-۲-۸ جنس هر لایه به تفکیک ؛

- ۲-۲-۸ جنس مواد پر کننده ؛
- ۳-۲-۸ طول و عرض رو تختی و رو بالشی بر حسب سانتی متر ؛
- ۴-۲-۸ ذکر ابعاد تخت (در صورتی که رو تختی دارای والان باشد) ؛
- ۵-۲-۸ نام و نشان واحد تولیدی ؛
- ۶-۲-۸ نام و کد طرح ؛
- ۷-۲-۸ سایر نشانه‌های اضافی مورد نیاز .

ICS: 59.080 , 97.140

صفحه : ٧
